

Masová kultura

Martina Parobková – 428302

Masová kultura

Masová kultura je taková, která je určena pro masu lidí, tedy pro většinu lidské populace. Zakládá se na určité jednoduchosti, aby dala co možné nejvíce každému z nás. Šíří se pomocí internetu, televize, tisku či jiných komunikačních technologií. Je spojena s modernizací, s vývojem sdělovacích prostředků.

Masovou kulturou rozumíme, jak už lze z názvu vydedukovat, kulturu určenou pro masu. Pátráme-li tedy blíže po tom, co si pod tímto pojmem představit, dojdeme i pouhou úvahou k následujícímu. První důležitá věc, kterou si uvědomíme, bude, že většina lidí nehledí na kulturu (ať už v tomto pojmu zajdeme k jakémoliv podobě jeho významu), jako na součást duševního rozvoje, či možnost obohatit se. Většinový jedinec vidí v kultuře především formu odreagování. Formu nenáročné zábavy. A nenáročnost bude tedy prvním a hlavním poznávacím znamením masové kultury. Lidé potřebují něco, co jim bude blízko a bude je spojoval, o čem si budou moci popovídat spolu navzájem. A především něco, u čeho nemusí moc přemýšlet, co je dokáže jednoduše pobavit, aniž by se museli více namáhat. Z této rovnice nám vychází i definice kýče, který sice nemusí být nutně přítomný ve veškeré masové kultuře, nicméně ve většinovém měřítku ano.

Dalším aspektem, který sice není patrný na první pohled, ale při bližším pozorování k němu docházíme, je potřeba lidí v kultuře spatřovat sebe sama. Vidět všední situace z vlastních životů. Pobavit se nad nimi, zjistit, jak je zábavné, když se podobné věci stávají někomu jinému. Jako příklad nám můžou posloužit nejen mnohé seriály (pokud vše vztáhneme jen na českou kotlinu, vystačíme si třeba s Ulicí a Růžovou zahradou), ale i filmy (Slunce Seno,.... a Kameňáky budiž nám příkladem), komiksy (Cyanide and Happiness, Garfield) a i v poslední době se rozmáhající vtipné internetové stránky s tematikou každodenního života, vtipné „memy“ zobrazující každodenní situace a mnoho dalších (ačkoliv si nejsem zcela jistá, zdali se v posledním případě stále procházíme na území, jenž můžeme nazývat kulturou).

Následujícím aspektem, avšak velmi důležitým, je neuráživost výsledného produktu. Pokud možno pro nikoho, v žádném směru smýšlení, což souvisí i s podmínkou všednosti. Výsledný produkt musí být nezávadný, zcela určitě politicky a nábožensky korektní a oproštěn od jakýchkoliv předsudků.

Dalším a posledním poznávacím znamením, které zmíním, a které je pro masovou kulturu potřebné tak, jako člověku je vzduch potřebný k životu, je neměnnost. Všimněme si toho na příkladu nejpopulárnějšího seriálu na světě, Simpsonových. Ačkoliv seriál sám o sobě není nijak hloupý, splňuje všechny požadavky poptávky vytvářené diváckým osazenstvem s další přidanou hodnotou navíc, tedy tím, že se dá považovat za mnogogenerační zábavu, ve které si každý ve většině věkových kategorií dokáže najít to své. Ona neměnnost je zde všudypřítomná. Postavy jsou pevně dané, s jasně načrtnutými charakterem. Jejich charakter se nikdy nemění, a pokud jednou ano, tak kvůli vtipné pointě, po které se vše vrací do normálu. Průměrný divák po pár dílech ví, co má od které postavy čekat a ona lehká předvídatelnost vůbec není na škodu, jak by se mohlo zdát. Divák sice ví, jakým směrem se příběh asi ubere v příštích vteřinách, ale už neví, jakým způsobem. Homer je nemehlo, které

vždy něco pokazí, pokaždé jiným zábavným způsobem. Bart pokaždé něco vyvede, jeho sestra Lisa se mu v tom pokaždé snaží zabránit. A jejich nejmladší sestra Meggie nikdy nevyroste, ani v několika málo pohledech do budoucna, kde jsou oba sourozenci již dospělí. Jednoduchá definice pokaždé s jiným provedením. A to je to, co diváka láká především. Ví, co od dané formy zábavy očekávat. Může se ztotožnit s postavami, více se do děje vžít a ona neměnnost mu dává i pocit jistoty. Cokoliv se v seriálu stane, vrátí se v příštím díle opět do normálu.

Nyní bych ráda provedla ověření na poněkud vrtkavé půdě s otázkou „Proč jsou Simpsonovi tolik populární?“ či lépe „Proč jiné seriály tak populární nejsou?“ vezměme si tedy za příklad několik seriálů, které vždy něco znamenají minimálně pro jednu generaci/subkulturu, ale které z nějakých důvodů tolik lidí nesleduje. Jako první si vezměme na paškál Futuramu, pocházející od stejného tvůrce co Simpsonovi. Svým způsobem je nejpopulárnějšímu seriálu velice podobná, co se týče vyústění vtipů, nebo třeba i charakterů jednotlivých postav. Ovšem chybí zde aspekt všednosti, celý děj se odehrává ve vzdálené budoucnosti s mnoha smyšlenými postavami a bytostmi, což odsouvá pohled většinového diváka stranou a zaměřuje svoji cílovou skupinu více mezi mladšími diváky a příznivci sci-fi žánru. Dalším seriálem, který má jinak všechny potřebné atributy splněné, by mohl být Family Guy. Zde však chybí nenáročnost, proplétá se zde mnoho dějových linií, spousta vtipů a dialogů se odehrává bez na první pohled patrných souvislostí a i to většinového diváka odradí. Následující příklad můžeme spatřit například v South Parku, sledovaném především mladými lidmi a potom těmi, kteří za ním vidí jednu velkou satiru dnešního světa a amerického občana především. Zde ovšem schází jednak ona líbivost kýče – grafické zpracování je hodně osobité, až amatérské a hlavně, většinového diváka odradí absence jakýchkoliv bariér, přítomnost mnoha sprostých slov a reálné zobrazení snad všech choulostivých témat, o kterých kdy lidstvo přemýšlelo.